

RAKÚSKE SKÚSENOSTI SO ZAVÁDZANÍM OPATRENÍ ZREVIDOVANÉHO EURÓPSKEHO DOHOVORU O CEZHRANIČNEJ TELEVÍZII

MATTHIAS TRAIMER

Podľa rakúskeho spolkového ústavného zákona legislatívne a výkonné právomoci v oblasti vysielania patria do kompetencie federácie a akákoľvek činnosť vysielateľa si vyžaduje právnu oporu primeranú špeciálnemu zákonu o nezávislosti vysielania.

V Rakúsku bol dlho jediným verejnoprávnym vysielateľom ORF, ktorého činnosť spadá pod tzv. zákon o vysielaní.

Za posledných päť rokov sa situácia podstatne zmenila. V roku 1993 parlament prijal tzv. zákon pre regionálne rozhlasové vysielanie, ktorý predstavuje licenčný systém pre súkromných terestriálnych zvukových vysielateľov. Zatiaľ bolo udelených približne 50 licencií lokálnym a regionálnym rozhlasovým vysielateľom.

V júli 1997 vstúpil do platnosti zákon týkajúci sa káblového a satelitného (rozhlasového a televízneho) vysielania. V súčasnosti sa pripravujú niektoré návrhy zákonov tak, aby boli v súlade s novými ustanoveniami revidovanej direktívy „Televízia bez hraníc“ (ďalej direktíva) a zrevidovaného Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii (ďalej dohovor). V súvislosti s týmito úpravami existujúcich zákonov sa zákon o káblovom a satelitnom vysielaní rozšíri o súkromné terestriálne televízie.

Rakúsko v roku 1989 podpísalo dohovor, ale ratifikácia trvala dlhšie, ako sa očakávalo. Spôsobili to takpovediac vnútorné ťažkosti, po prekonaní ktorých sme sa napokon stali stranou dohovoru v roku 1997.

Zákon o káblovom a satelitnom vysielaní z roku 1997 zohľadnil všetky významné ustanovenia k dohovoru a direktíve (89/552/EEC). Okrem toho tento zákon nadčasovo obsahoval niektoré ustanovenia novej direktívy (ktorá vstúpila do platnosti v roku 1997). Parlament by teda mal do konca roka prijať potrebné úpravy a zmeny, aby zákon bol plne v súlade s ustanoveniami týchto dvoch dokumentov – dohovoru a direktívy).

Ďalej uvediem niekoľko poznámok o procese zosúladenia domácich opatrení s danými európskymi odporúčaniami. Vždy sme zastávali názor, že koherencia v tejto oblasti je nielen užitočná, ale aj potrebná. Predsa však existuje veľké znepokojenie z toho, že oba dokumenty sa v niektorých bodoch odlišujú. To je tiež príčina, prečo sme boli spomedzi ďalších štátov vo výhodnejšej pozícii pri vzájomnom zosúladovaní oboch systémov. Rakúsko sa už presvedčilo, že spoločná úroveň opatrení by sa nemala ohraničiť na „vybraný okruh“ štátov, ale mala by sa opierať o širokú bázu účastníckych krajín. Je preto žiaduce vidieť tieto normy tak, ako sa uplatňujú v mnohých krajinách dohovoru. Čo sa týka zavádzania ustanovení revidovaného dohovoru v Rakúsku, uvediem niektoré detaily:

– Zaoberajúc sa otázkami jurisdikcie podľa nového článku 5 dohovoru a článku 2 direktívy, Rakúsko použije príslušné pasáže takmer doslovne, keďže sa skutočne zdá, že tieto systémy sú „vodotesné, ak nie nepremokavé“.

– Opatrenia týkajúce sa prístupu verejnosti k udalostiam veľkého významu boli vždy dôležitou záležitosťou pre Rakúsko, a to tak v pracovnej skupine Rady, ako i v Stálom výbore.

I keď funkcia Stáleho výboru sa nemôže prirovnávať k postaveniu Európskej komisie (z hľadiska vyváženosti), zdá sa, že riešenie v revidovanom dohovore je prijateľné a zároveň primerané.

Implementácia príslušných ustanovení v Rakúsku sa bude vykonávať v zmysle vlastného práva a opatrení postavených na tomto práve, ktoré stanovuje podmienky a zoznam udalostí.

V súčasnosti sa pripravuje návrh zákona a po skúšobnom období niekoľkých týždňov, počas ktorých príslušné orgány vznesú pripomienky, bude návrh predložený parlamentu.

V prípade zoznamu udalostí je veľmi pravdepodobné, ak nie isté, že zoznam zahŕňa nielen športové, ale aj kultúrne udalosti. Ak máme rešpektovať princípy transparentnosti a vyváženosti, potom treba pri navrhovaní zoznamu a vydávaní návrhu opatrení v oficiálnej publikácii venovať primeranú pozornosť spolupráci všetkých významných orgánov.

Z implementácie ustanovení azda vyplynú isté nejasnosti, ktoré nebude možné naraz legislatívne vyriešiť, jednako však som presvedčený, že prípadné problémy sa podarí adekvátne vyriešiť v praxi oboch výborov na európskej úrovni.

– Ustanovenia týkajúce sa vyváženosti európskych diel v prenosovom čase vysielateľa zatiaľ nespôsobili väčšie problémy, avšak malo by sa ujasniť, že jediným národne šíreným televíznym vysielateľom doteraz je ORF. Táto situácia sa čoskoro zmení, ak parlament schváli návrh zákona o terestriálnej televízii pre privátny sektor a medzitým licenčný satelitný vysielateľ začne rozširovať svoje programy.

– Ustanovenia týkajúce sa reklamy, teleshoppingu a sponzorstva sa doteraz takisto nestretli s väčšími problémami a nevyvolali väčšie diskusie. Rakúsko takto dáva možnosť ustanoviť určité striktnějšíe pravidlá pre ORF, týkajúce sa napr. objemu času pre reklamy či zákazu reklamy na alkohol pre súkromných a verejných vysielateľov.

– V súvislosti s ustanoveniami direktívy vo vzťahu k ochrane neplnoletých a s čiastočne zodpovedajúcimi ustanoveniami článku 7 paragraf 2 revidovaného dohovoru sa uvažovalo o povolení voľby, ako má vysielateľ oznamovať či označovať vysielania, o ktorých sa predpokladá, že poškodzujú vývoj neplnoletých. Tu bude mať možnosť použiť akustické alebo optické prostriedky (farebné a pod.). Návrh zákonov, ktorý som spomenul, sa pridrižiava oveľa striktnejších či detailnejších pravidiel, keďže v súčasnosti sa prerokúva štandardizácia (ohodnotenie či označenie) na európskej úrovni medzi vysielateľmi, a doposiaľ známe systémy sa nezdajú byť veľmi efektívne. Okrem toho sme boli vždy presvedčení, že nemožno ponechať celú zodpovednosť iba na rodičoch.

Nazdávam sa, že existujúce ustanovenia sú vcelku v súlade s dohovorom a direktívou. Ďalšie potrebné úpravy sa vykonajú v priebehu niekoľkých mesiacov. V súvislosti s týmto by bolo vhodné spomenúť, že teleshopping (ako celok) a kanály s vlastnou propagáciou verejnoprávných vysielateľov budú zakázané.

Z anglického originálu Matthias Tramer: Austrias Experiences in Implementing the Regulations of the Revised Convention on Transfrontier Television v upravenej a skrátenej verzii preložila Denisa Vlková.